

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
27 decembre st. v.
8 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea in
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 52.

ANUL XXIII.
1887.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Iertare....

I.

Te frumoasă ești! Cu câtă voluptate își mlădie
Trupul formele-i rotunde, și cu câtă grije scie
Să-și păstreze 'n mersu-i leneș și in tot'-ai lui mișcare
Ritmul măestos, molatic, ca al unui val de mare!...
De pe ochii tei mari, negri, umezi, infiorători,
Când ridici genele grele, par c'ai disvelit din nori
Doi luceferi, — așa repezi, doue sulți de lumină
Din adâncul lor s'aruncă. —

O 'nțeleg de ce suspină
Pe-a ta urm'atâtea inimi, de ce-ți stau atâția 'n cale,
Amețiți de al teu zîmbet, robi ai frumuseții tale!
Tu, printre femei, ești zînă fără de asemănare, —
Chipul teu e resărirea unui astru — când apare, —
Și 'n lumina orbitore a salónelor, prin baluri,
Când păsești, ca o regină, spintelcând a glótei valuri,
Țoți incremenesc in urma-ți, privind lacom după tine:
E un murmur lung de șoapte, de mirare, de suspine...

***

Cine-i fericitul, care e stăpân pe-așă comoră?
Cine-ș farmecă viața și durerile-ș omoră
In beția sărutării buzelor tale ferbinți,
Suflet inecat in hasme, uitător de suferinți!

II.

A, se 'ncepe valsul. Eță dintr'un pâlce se deslușește,
Nalt și voinic, un tiner; — legănându-se păsește,
Și s'apropie de tine. Tu — te-ai și sculat in sus:
Alb, rotund, frumos — a lene — brațul pe grumaz i-ai pus, —
Și ca 'n sbor, ca 'n vis te duce, strînsă bine de mijloc;
Pe-a lui umăr îți culci capul, — respirarea ta de foc
El o simte pe obrazu-i. Tu-i simți inima cum bate...
Moleșiți de farmec ochii v se 'nchid pe jumătate.
Piept la piept, a vóstre trupuri s'au aprins de-acelaș dor...
Ce 'ncețtare patimășă!... Ce vârtej amețitor!...
Pêrul, fața — de iuțelă — par că vi le suflă vântul;
Dór piciórele, cu vêrful, mai ating de-abiă pământul.
Lumea stă și ve privește, cât súnțeți de potriviti;
Inadins, par că natura v'a făcut să ve iubiți.

III.

Târziu, singură, trudită, in odaia de culcare,
Stai privind cum din oglindă chipul teu frumos răsare. —
Foșnind, hainele desprinse de pe tine, curg grămadă,
Peste șolduri îți lași pêrul, ca o mantie să cadă;
Și rămâi așa — 'ncețtându-ți peste cap brațele góle,
Cu piciórele desculte ingropate 'n blănă môle. —
Nu gândești nimic și totuș simți că te aprinzi la față.
Te 'nfiori ca de-o străină și fără 'nțeles vieță,

Ce s'a deșteptat in tine; par că te sferșești de-odată
Intr'o lene caldă, dulce; apoi êr tresai: — te 'mbetă
Pofta stringerii in brațe...

Ah, atunci — ca prin minune —
De-ar ești el, ca o róbă, tremurând i te-ai supune.
L'ai lăsa să te 'njosescă, să te calce in picióre: —
Cu ce drag ți-ai da viața, dec' ar fi să te omóre
In aprinsa, fericita și sêlbatica 'ncețtare
A nervóselor lui brațe!...

Ce nesuferită-ți pare
Liniștea odăii góle! Vălmășit îți trec prin minte:
Valsul, tinerii, splendórea, larma dulcilor cuvinte. —
Triști și obosiți, in giuru-ți, ochii cată dureros, —
De-un suspin îți saltă pieptul, moi îți cad brațele 'n jos...
Și te culci. Tot trupu-ți arde; ca de spaimă sinu-ți bate, --
Te 'ntinzi leneșă 'n rēcórea dulce-a pânzelor curate,
Și 'nchiți ochii. Somnul inse. să te-astêmpere, nu vine,
Căci s'au pus atâtea gânduri stavilă 'ntre el și tine, —
Căci ți-aprinzi singură capul cu vedenii felurite:
Te gândești la multe alte nopti nespuse de fericite,
Și te 'mbeți de voluptatea visurilor ce-ți inșiri,
Pradă unor desfrênate și bolnave 'nchipuri.

Unde-s ochii arși de doru-ți, să te ved' așa, culcată, --
Cu adânc lor privire fioros să te străbată?...
Unde-s buzele 'nsetate, rêsufierea să ți-o sôrbă?
Unde-i el, stăpân pe gândul și pe patima ta órbă?...
Dar incet îți bate 'n ușă cineva. Tu, nemișcată.
C'un glas silnic îi strigi: *intră!*... Sficios, in prag s'arată
Un bêtrân pleșuv și gârbov, slab, nervos și mic de stat.
Binișor inainteză — ți s'apropie de pat, --
Cu evlavie-ți ia mâna, — ca pe môte — ș-o sărută.
Sub privirea lui duióșă tu stai rigidă și mută.
Cu ochi galeși îți cerșește un suris, o vorbă bună,
Dragostea-i chinuitoare ne 'ndrâsnind să ți-o mai spună.
Și tăcerea ta e plină de mustrare și de ură. —
Vede bine că-i ridicul ș-ar plecá — dar nuse 'ndurá;
Lângă tine-i cald și dulce. ș-un parfum care-l imbêtá, —
Convulsiv îți strînge mâna, lacom narile-ș dilatá,
Și oftéză.

O ce crudă ironie! Tocmai cine
S'a găsit să-și lege sórta și vieța lui cu tine!...

***

Suflet sbuciumat de spasmul tineretii netraite,
Și 'ncărcat de-o frumuseță dătătoare de ispite,
Poți să cați, fără mustrare... ale tale dulci păcate
Negreșit că și de ómeni și de sfinți îți súnț iertate.

A. Vlahuța.

Orbul din Chiriac.

— Impresiuni de călătorie. —

Dedicație dnei Alecsandrina Nedelcovici.

Am lăsat pentru puțin praful Giurgiului și apucai drumul dealungul și după câteva ceasuri, așa pe 'nserate, me vëdui în comuna Chiriac. Chiriacul este o moșie în care or și cine își poate petrece. Câmpul întins este întrerupt de văi și de coline, și de și arșița te supără, n'ai decât să te abați într'o parte séu într'alta și te poți răcori la umbra vr'unui stejar, căci lângă Chiriac se află o mulțime de pădurici.

Dacă ești vânător, n'ai decât să pornești de diminéță la bostanii Lipovenilor, séu la uleele* pândarilor, séu să te așezi pe marginea leșelor, la potecă, unde vulpea amăgește paserile, când vré să trecă prin răriștea stejarilor, séu decât nu, n'ai decât să alergi după prepelițele grasului, cari ies din meiuri și din miriștea de grâu și cari cu sborul lor șugubêț înșelă pe vânătorul nedibaci.

Intr'una din zile o luai cu cabrioleta la câmp.

Eră luna lui iulie cătră sfârșit. Sorele ardea, ér caii cliposiau din pricina căldurei și erau în neastempër, căci muscăria cea multă nu le mai da repaos.

Cum ești la larg, imi rotii privirea în toate părțile și voiam par că să vëd deodată tot ce cuprinde locul, unde petreceam. Privirea mi se știrbi prin pădurea ce-mi sta în față și fără să me mai gândesc mult, me hotării repede să apuc într'acolo. Eră cald nu glumă și mi se părea că inșă-ș pădurea imi face semn și me chiamă la sine ca să me scutescă de zăpușala aerului.

În clipa când voiam să plec, vëdui cât cólea în drépta mea, o mulțime de copii jucându-se și între ei zării și o fetică, putea fi așa de nouă ani.

Curiositatea este lucru mare: ea te împinge cu o nespusă tărie cătră tot ce se ivește în calea ta.

Astfel eu cărnii cabrioleta spre ceta de copii, imi și uitasem de pădure, dar nu me apropiai bine de ei, când la o depărtare de vr'o sută de pași, zării o ridicătură, care la început mi se părü a fi un mușunoi de pământ.

Pe aci șesul eră mărișor; și când șesul este mărișor, astfel de ridicături te isbesc în ochi așa, încât nu poți trece p'aci 'ncolo, fără ca să te întreb, că ore ce va fi.

Uitându-me cu mai multă băgare de sémă, distinsai că acea ridicătură are pe dënșă ni vestminte. — »Ce să fie?« me întrebam și imi gândii, că trebuie să fie o ciuhă, pusă anume pentru spaima paserilor, ce s'ar apropiă de răstavele de porumb.

Când ce să veđi!

Fiind aprópe de tot, spre marea mea mirare, nu eră ciuhă, nu eră mușunoi acea ridicătură, ci eră un flăcău așa între 19 și 21 de ani, un flăcău înșe, care sta nemișcat.

— Bună ziua băete, dișei eu și sării din cabriolată.

Pe când me apropiam de el, acest băețandru își întorse capul și ascultă cu urechea. Intr'un târđiu, după ce a remas câteva clipe gândindu-se, dișe de tot rar și pronunțând fiecare cuvânt cu multă băgare de sémă: »Cine ești dta?«

Întrebarea imi părü ciudată și póte aș fi esplicat-o cine șcine cum, decât n'aș fi vëduț indată că băețandrul din față mea eră orb.

Eră orb sërmanul și amëndoi ochii erau cope-

* Stupi

riți cu gróse pelițe, cari își infățisau par că doue beșicuțe pline cu fum.

Orbul se chemă Dumitru Vërtejan. Eră îmbrăcat în niște pantaloni de păslă neagră croiți largi bulgăreșce, încălțat cu opinci, încins cu un brău alb de lână. În cămașe și în cap cu căciulă. La brău avea un fluer cu șese găurele, avea un amnar, de și nu fumă tutun, avea o punguliță veche, de ale cărei baeri erau atêrnate niște scoici mititele.

Atâta și nimic mai mult.

După ce dădui »bună ziua« și după ce el me întrebă »cine sânt« începü a-ș mișcă genele, cum și le mișcă omul, care vede și dorește să vëdă și mai bine, cu tóte că mi se pare, că orbul își mișcă genele, fiind că-l supără órecum sórele, care-i veniá drept în pelițele, ce-i acoperiau ochii.

După o bună bucată de vreme, orbul Dumitru me întrebă din nou să-i spun cine sânt. Eu atunci, fără să me mai gândesc mult, dișei scurt, că sânt Alecu epistatul moșiei. Așa dișei eu, ér orbul răspunse repede, că nu se póte, deórece pe Alecu îl cunoșce.

Orbul rămase nemulțămît de mine, ceea ce se putea vedé din tăcerea lui.

El tăcea, ér mie nu-mi viniá acesta la socotélă, și deórece doriám să intru cu el în vorbă, i spusei adevêrul, i spusei că sânt óșpele boerului și că primblându-me prin părțile acestea, am auđit despre el și am dorit să-l cunosc cu ori ce preț.

Un zîmbet rece se ivi pe buzele orbului, ca și cum ar fi vrut să dișă: »La ce-ți foloseșce cunoșcînța mea!« El înșe nu dișe nimica, ci se suci și-ș aședă corpul mai bine, se vede tréba, că-i amortise piciórele de multul stat într'o pos ție.

Zîmbetul lui rece me impresionă. Me impresionă tótă infățisarea lui, căci spun drept, cum me uitam eu la el și cum vedeam acele pelițe pe ochii lui, mi se părea că vëd o figură de marmoră, ai cărei ochi sânt scobiți, întocmai cum se scobesc ochii statuelor de pétră.

Cuprins de uimire me întrebam, că ore cum va fi ore venit bietul orb aci la marginea pădurei și ce va fi căutând prin părțile acestea. Me deprinsem ca pe orbi să-i vëd cerșind la marginea satelor și de aceea m'aș fi simțit de tot nemulțămît decât n'aș fi intrat mai deaprópe în vorbă cu acest nenorocit. Vorbiam cu orbul, dar vorba nóstră o întreceam adeseori și remâneam uitându-me la el, căci adevêrul grăind, cum sta sërmanul nemișcat și cum avea pe ochi acele pelițe gróse, nu me puteam obicînui a crede, că vorba lui ar fi dela sine, ci mi se părea că altcineva vorbeșce și că me aflü lângă o mașină, care reproduce vorbele aceluia.

Acésta eră impresia, ce mi-o făcea Dumitru Vërtejan.

»Bine băete, ce cauți aici și cu cine ai venit din sat până aici?« întrebai eu în cele din urmă.

Orbul zîmbi din nou și sta neclintit și liniștit ca de obicei. — »Păzesc oilea acelea« dișe el mai apoi, arătând cu capul cătră o turmuliță, ce pășcea alătura.

Așa dișe orbul, ér eu remăsei nedumerit. »Un orb să păzescă oile?« . . . »Asta nu-mi vine să o cred,« gândii în mine. »Dar cine șcine, căci multe drăciii mai sânt pe lume!«

Me uitam la orb, ér el se uită într'altă parte, se uită înșe drept înainte ca orbul, căci el nu póte ficsă nimic și tótdéuna ție se pare că se uită într'o depărtare fórté mare.

El se uită drept înainte, după cum am spus, ér cu mâna pipăiá érba de pe jos.

Me apropiai de el. Când eram de tot aprópe,

me pusei jos, ér orbul intinse drepta, o puse pe pantalonii mei, o primblă de vr'o doue ori in sus și 'n jos, își trase mâna și începù să vorbescă.

»Dta ești boer?« întrebă orbul, care pipăise stofa pantalonilor mei.

»Nu sânt boer« respunsei scurt, și-i spusei cine sânt și de unde vin. i spusei și aceea că eu umblu de plăcere pe la sate, pentru a vedé cum trăesc ómenii și pentru a le cunósce obiceiele, și adăugai cumcă și aci me voi oprí mai multă vreme tot cu acelaș scop și că de sigur il voi cercetá căt de des.

Orbul, după ce díse că bine fac, continuá mai departe.

»Eu nu sânt singur aici,« díse el, »am uite colo« continuá el arătând cátră bǎeții despre care vorbiam, »am o soriórá și fiind că este pré mică și nu e deprinsă cu oile, vin și eu cu ea, până se va deprinde, cáci șcii domnule, bǎiatul e bǎiat și póte adormí, ér óia e óie și póte intrá in réstavele de porumb să strice p'acolo și să facă bucluc. Până se va deprinde copila, adause el, »ér după aceea m'oi mai odihní și eu, cáci acum de 15 ani decând calclocurile acestea m'am ca mai sáurat« — »Uite domnule,« continuá orbul, »in partea aceea este Ciolanul, dincolo e Cucuruzul, alátura e Măcárăul; tóte aceste moșii le-am umblat in lung și 'n lat.

Așá imi vorbi Dumitru Vêrtejan.

E greu să te veđi lângă așá o ființă. E fórté greu și nu-ți poți da sémă de simțémentul, ce te cuprinde și par că și multa vorbă íți face reu.

După ce pe rënd imi spuse tóte moșii, ce mǎrginesc Chiriacul, orbul se îndreptá érăș spre mine și sta neclintit, cum sta el de obicei, ér eu me adresai la el cu cuvintele: »Ascultá Dumitre, cine sânt bǎeții aceia, cari se jócă cu sora dtale?«

Dumitru imi spuse pe rënd numele fiecǎruia și despre fiecare bǎiat adăugea câte ceva, ce credea el, că me va interesá. Astfel de pildá imi spuse, că cutare bǎiat este al primarului și că invetá și la școlá și că toți bǎeții áștia vin așá, fără nici o trébă, așá vin copiii, adause el mai apásat și le mai spun și eu câte o poveste și copiii vin la povești ca peșcii la undiță și spun drept domnule, câte odatá tótá díua pe lângă mine șed și nemáncați ascultá la poveștile mele. — Imi mai trece și mie din vreme, cáci lungá-i díua și multe se mai pot isprávi intr'o dí.

Orbul erá dedat cu nenorocirea sa și șcii omul după ce se dedá cu un lucru, nu-i mai pare așá de greu; el erá vorbáreț din fire, ér eu de și eram cuprins de un strajnic simțément de compátimire, totuș nu me mișcam de lângă el. Imi plăcea cum istorisiá și imi erá drag cum orbul Dumitru istorisind de vre-o localitate din pregiur, vorbiá cu tótá siguranța, ér când vorbiá de părțile Chiriacului, puteai să veđi că le cunósce cu atáta nádejde, încát nici un logofet de curte nu-l intrcea in această privință; cunóscea chiar și seménăturile și réstavele cum erau împárțite.

»Par că ai un fluer la bráu,« începui eu vorba, ér orbul zímbi; zímbetul erá obicínuit pe buzele orbului și cum va fi fost de rënd nu-ți făcea bine.

»Da, domnule, mai cánt și eu câte odatá, așá când imi vine să-mi mai trecá vremea, cáci lungi sânt dílele de vérá.

Gátând aceste vorbe, orbul intinse mâna, își trase sumanul pe lângă el, il víri sub sine, își impleteci piciórele turceșce, is puse măciuca pe picióre și se uitá așá in vèzduh, cum se uitá ori ce orb, cáci orbul de obicei nu-ș pré întórcé privirea, ci el se uitá tot cam drept inainte.

Bǎeții, cari me vèdurá, alergárá toți din tóte părțile și se apropiará de Dumitru, ér sora orbului se puse lângă el pe sumanul ce și-l aședase sub picióre.

Dumitru o strinse lângă sine și cu mâna i nețediá pèrul. Íși întórcé apoi apoi fața spre ea, intocmai ca omul, care vede și cum sta și puțin plecat, te făcea să cređi că ar zǎri ceva. Așá și se párea, in realitate inse Dumitru nu vedea de loc; despre această eram convins.

Èn ascultá, începui eu, spuneai că unul dintre bǎeții este al primarului și că invetá la școlá. — Spune-i să viná aici.

Dumitru strigá pe nume pe bǎiatul primarului, ér copilul nu voiá să viná.

Toți copiii se mișcau in drepta și in stángra, se uitau unii la alții și rídeau, așá după cum fac de obicei bǎeții de țeran.

»Le este rușine, domnule,« grái Dumitru, »nu sânt invetáți să stea de vorbă cu or și cine; ca niște bǎeții!« gátá Dumitru vorba.

»Aveți buná școlá aci in sat?« întrebai eu, vèdénd că copiii n'au de gánd să viná.

»Apoi de, domnule, șciú eu ce să díc, este o profesórá dela Bucureșci, care invetá pe bǎeții; slujbașii județului când vin pe aici spun că-i buná și invetátá, dar veđi domnule, ómenii din sat nu pré au ce invetá dela ea, cáci cocónele astea nu se prícep ce ne trebuie noue la Románi. Mai deunáđi vorbiá moș Marin și spunea că nu se póte ca bǎeții noștri din sat să invețe ceva dela această cocóná. Cáci bine, cá in câțiva ani se vor deprinde ei cu scrisul și cu cetitul, dar bǎeților noștri le trebuie alte invetáturi. Cu atáta nu-i de ajuns. Dar ce putem noi, dícea moș Marin, ce putem noi când slujbașii spun că-i buná și invetátá.« Cu acestea gátá orbul vorba și eu remásei uitându-me la orbul Dumitru și la sorióra lui, care plină de temere se uitá la mine, dar își întorcea repede láța, decáteori o priviam mai lung; un lucru caracteristic pentru copiii sátenilor.

Eram cuprins de o jale și me cugetam, câte n'ar poté isprávi Dumitru, decá ar vedé! „Ascultá bǎete!“ începui a vorbi, de ce nu cerci, cáci sânt la Bucureșci doctori, cari tǎmáduesc astfel de bóle! Dta poți să-ți capeți vederea.«

Orbul zímbi când auđi aceste vorbe.

»Da, da, Dumitre să șcii că se póte, grái eu, ér mai la urmă il întrebai, că ce ar díce când ș-ar cápétá vederea și intr'o buná diminetá ar fi om întreg?

»Când aș vedé eu,« începù orbul, cred că aș nebuni de bucurie. Atáta díse, ridicá fața cátră cer și dánd din cap in semn de indoiélá adause: »Nu se póte domnule, ca eu să-mi capét vederea... eu așá am să me sfèrșesc!« — Státù apoi puținel neclintit, ér după aceea își scóse fluerul din bráu. il apucá cu améndoue mánile, il puse frumușel la buze, il puse inse așá cam intr'o parte, așá cum cántá cel ce se bizue in cántarea sa și începù să dícá o doiná frumósá.

Ți se párea, că aceea ce a esprimat mai adinea-ori prin vorbe, esprímá acum cu fluerul.

Sorióra lui, fetica cea mică, se uitá la frațele seu și erá par că fermecatá de jalea doinei. Așá erá de tainicá cántarea, încát or cine ar fi privit pe orbul Dumitru și pe sorióra lui, ar fi fost cuprins de o adâncá jale.

Eu am plecat. Áncá dintr'o depártare bunicică se mai auđiá doina orbului, dar din ce in ce se auđiá tot mai puțin, până in cele din urmă nu se mai auđiá nimic.

Intorsei capul spre Dumitru, dar eram așá de departe, încát mi se párea că vèd doue mușunóe de pámént, unul mai mare și celalalt mai mic.

***

De atunci n'am mai întélit pe orbul, cáta vreme am mai stát la moșie, decát o singurá datá, intr'o

duminecă, cântă dintr'un cimpoi in pădurea de stejari.

Am tresărit, căci cimpoiul răgușit, amestecat cu sîsiitul frunzelor de stejar și acompaniat de glasul unor paseri, producea un ecou forțe străin, și cum eram in lăuntru pădurei și cum eră sēră și cum nu vedeam pe nimenea afară de Dumitru, eram cuprins de o temere.

Așă-ș duce viața orbul din Chiriac, carele deștept cum este dela natură, cu simț desvoltat pentru ori și ce, păzește turmulița tatălui seu, și-ș desfătează viața prin fluer și cimpoi, până când Dumnezeu își va face milă ca să-l prefacă intr'un mușunoi de pământ, cum apărea el din depărtare.

I. C. Panțu.

Profetiile din vechime și știința modernă.

Este intr'adevăr admirabil, cum deja in cele mai vechi timpuri, de cari ne amintește istoria, când omenimea lipsită eră de tôte mijlocele trebuincioase pentru scrutarea și constatarea legilor și resp. adevărurilor eterne ale naturii, unele rare spirite numai prin darul individualei lor observațiuni, așă dîcînd instinctiv au descoperit multe asemenea legi și adevăruri, enunțând unele sentințe, pe cari mai apoi esperințele seculare le-au calificat de »profeții,« adecă de adevăruri presimțite și pređise de bărbați inspirați speciali — cu secole mai nainte d'a se puté verifica ele prin date positive ale științei.

Din mulțimea de astfel de profeții din vechime — câteva au pentru noi o însemnătate actuală. Mie cel puțin pré des imi vin aminte.

»Creșceți și-ve înmulțiți și moșteniți pământul.« — este după profeție binecuvîntarea Domnului pentru nēmum omenesc. Explicațiunea a fost pururea: Nēmurile, cari vor să aibă parte de bunătățile acestei lumi, caute să crească, să se înmulțescă și califice: d'a domni peste natură. In acest scop pururia s'a cerut: viață, sănătate, progres prin desvoltarea facultăților corporale și spirituale. Și — mereu a început a se pricepe, că postulatul este natural; căci fără de acestea nu e cugetabilă nici creșcere și înmulțire, nici stăpînire pe pământ.

Ei bine; după mîc de ani de succesivă desvoltare a nēmului omenesc, chiar pe calea desvoltării succesive vine știința cu tôte mijlocele ei inlesnitoare, vine in fine Darwin, profundul observător și scrutător al naturii și in mod științific, adecă pe basa datelor celor mai positive formuléază sentința astfel: »înmulțiți-ve, formați-ve, (perfecționați-ve), că — numai prin acesta tari veți fi.« Eră — »cei tari ai vieții, cei slabi ai morții sînt!«

Pentru gradul desvoltării noastre de astăzi — par că ne-am puté formulá sentința intr'un apostrof — așă:

»Popóre, sporiți-ve, înmulțiți-ve, ca să creșceți in puterile corporale; cultivați-ve, luminați-ve, ca să creșceți in puterile spirituale; căci — intru aceste puteri se cuprinde valórea, er in valóre durabilitatea, er in ambele dominațiunea peste natură, fericirea pe pământ.«

Ce păcat, că aceia dintre ómeni și resp. acelea dintre popóre, cari au apucat inainte pe indegetata cale a sporirii puterilor sale, cred și lucéază, ca cum binecuvîntarea Domnului s'ar estinde numai asupra lor; invétătura profetilor și a luminaților le-ar servi numai lor și numai lor dat ar fi a o pricepe și urmă! Acéstă grea greșelă constitue isvorul din care curg tôte neintelegerile, certele și dușmăniile între

ómeni și popóre. D'aceea inse pusu-s'au peste țeri și popóre căpetenii, împérați și regi, cu sublimă chie-mare, cu chie-marea ce unică li justifică pozițiunea d'asupra tuturor, ca să scutescă pe cei mai slabi, pe cei remași înderépt, de asupririle și nedreptățile celor apucați inainte. Durere, că și dintre aceștia pré puținii își cunose și pricep și simțesc acéstă sublimă chie-mare!

Să mai ascultăm acum și o altă, vechiă și sântă invétătura ce ni se dá prin luminații bisericeii, acea din condacul la gl. VIII, care sună:

»Când s'a pogorit — limbele amestecând, (adeca la turnul Vavilonului,) despărțit-a nēmurile Cel pré inalt; eră când a împărțit limbe de foc, (40 de țile după inviere,) intru o împreunare pe tóți i-a chie-mat și cu un glas mărím pe stul Duch.« Și tot așă cea aplicativă, din tropariul la gl. V, care tot atât de admirabil ni spune:

»Limbele cele străine le-ai innoit Christóse D-deule intru invétăceii tei, ca prin acelea să te priméscă.«

A fost dară cu mulți — mulți secoli mai nainte d'a ridicá revoluționarii francesi, principiul dreptului omului și d'a dovedi invétății germani și italiani și maghiari dreptul natural, inalienabil, de naționalitate, de cultură și emancipare națională, când biserica prin graiul profetilor ni-au aretat in mod intuitiv, cum acolo unde popórele nu pot să se înțelégă între sineși, fiind că D-deu li-a incurcat limbele și intunecat mințile, ca fiecare din alt cuget să vorbescă și pornéscă. — despărțirea a urmat, mergend fiecare parte calea sa propriă, fie aceea cale a măririi, séu de perire. Din contră, acolo, unde D-deu li-a dat ca să se înțelégă, trimițendu-le limbe de foc spre a li incăldi inimele și a li lumina mințile, — ele, de și cu diferite limbe, totuș in armonie trăesc și in armonie se desvóltă — mărind pe pré sântul Duch.

In Elveția — trei diferite limbe cântă in armonie aceeaș notă armonioasă a dreptății și frățietății.

In Marea-Britaniă, in Ungaria și Turcia — nu numai cei de diferite limbe, ci chiar și cei de una și aceeaș limbă — nu pot să se înțelégă. Neînțelegerea este generală.

Va să dîcă: colo — »intru împreunare pe tóți i-a chie-mat:« ici — »limbele amestecând despărțit-a nēmurile Cel pré inalt,« intocmai ca la turnul Vavilonului.

Infinite exemple aș puté s'aduc — din »graiul Domnului prin proroci« și din constatările științei moderne, despre adevărurile cele mari ale naturii, special ale naturii omeneșci, din cari să invétăm și să ne îndreptăm. Dar — ce folos?

»Iuda cel țără-de-lege nu vré să ntelégă.« Pentru că »Iuda« este tipul omului reu și orbit de D-deu. Am đis.

V. Babeș.

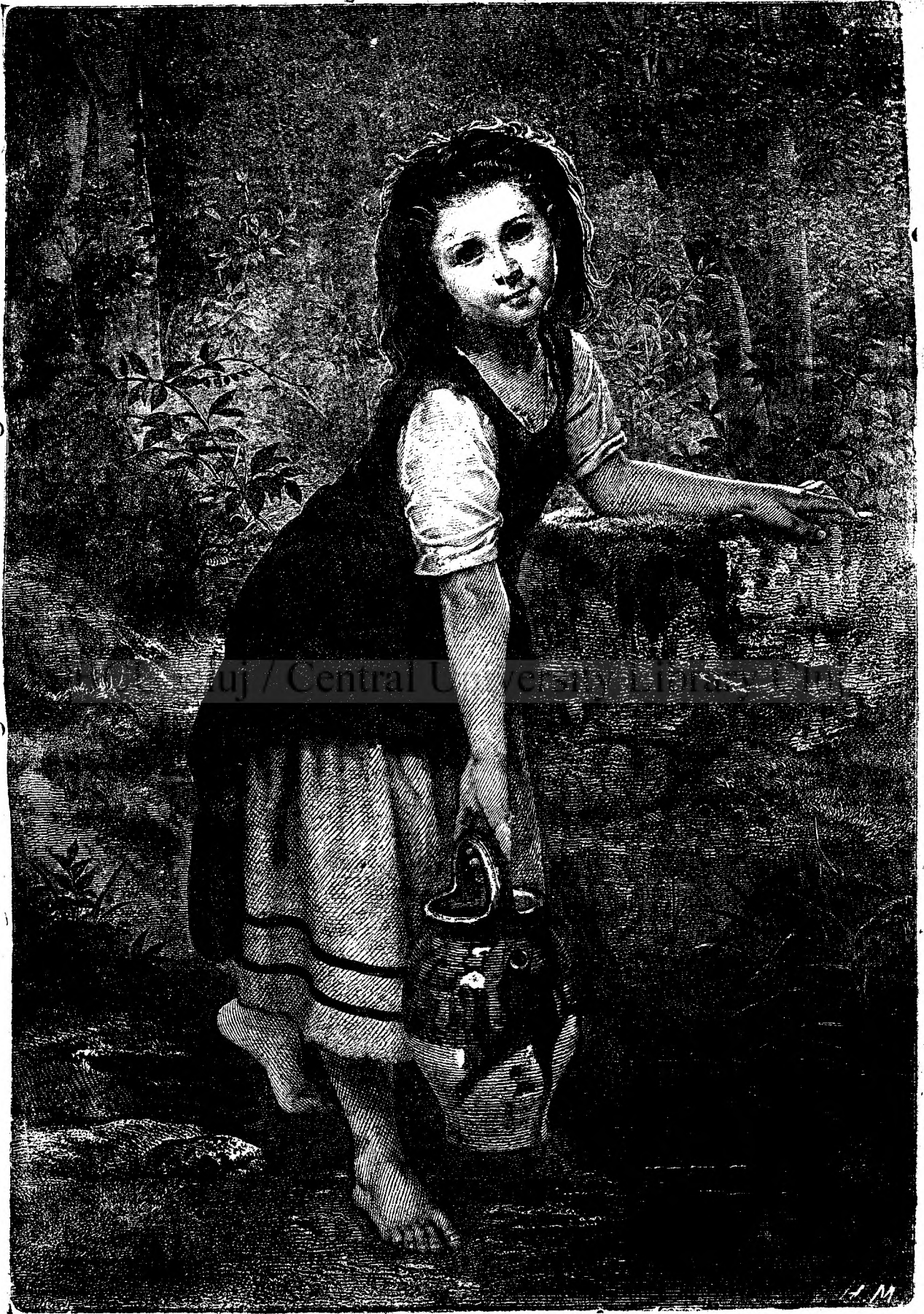
Omul neinsemnat.

Novelă de Bret Harte.

umele lui eră Fag. David Fag.

El veni in California d'odată cu noi, la anul 1852 pe vaporul »Cacadu.« Eu nu cred că dorul de aventură l'ar fi adus aici. A venit in California probabil pentru că nu șciea incotro s'a apuce in altă parte. Până ce noi flăcăii vorbiam unul cu altul, ne spuneam prospectele strălucite ce ne astéptă in California, ori că vorbiam despre intris-tarea celor de acasă din cauza plecării noastre, ori vorbiam despre Susana și Maria, privind fotografiile

Mãrióra.

și șuvițele lor de păr, omul neînsemnat stătea lângă noi și ascultă cu o față tristă și tricotă, comună altfel și nelicând nici măcar o singură vorbă. Cred că nici nu avea nimic de spus. Cunoscut, nu avea pe nimeni afară de noi, er noi, sincer vorbind. Pam luat sub aripele noastre mai mult pentru a ne bate joc de el. Când numai puțin bătea vântul și legăna vaporul, se bolnăvia numai decât sermanul, fiind că nici de cum nu s'a putut împacă cu băla de mare. Nici odată nu voi uită, cum s'ideam cu toții, când Rattler i aduse înșirată pe o sfără o bucată de slanină și... Dar această glumă este cunoscută înaintea tuturor.

Și ce zizanii ațitarăm între ei dșora Fani Winkler. Dșora n'avea ochi să-l vedă, er noi îl facurăm pe bietul Fag să creadă, că dēnsa îl iubește la nebunie, și-i trimite coieturi și foi din diarul ei. Trebuie să vedeți minunata scenă, când el bolnav încă, de se clătina pe picioare, i mulțămia pentru cadouri. Cum se aprinse ea! Acea despretuitoare și mândră privire. Adevărată »Medoră« — disē Rattler. — Rattler șcicia d'arostul pe Byron — și bietul Fag remase sdrobit de acele priviri. Inse el trecu peste asta și când Rattler se bolnăvi în Valparaiso, cel care-l îngrijii, tot Fag a fost. Vedeti, eră un băiat foarte de trebă, dar eră pre puțin bărbat și între noi fie dis, cam prostănac.

Din nenorocire, despre poesii habar n'avea. Ii vedeam cu cea mai mare liniște sufletescă cārpindu-ș hainele sale vechi, până ce Rattler recită odele cele mai mișcătoare ale lui Byron către Ocean. D'odată întrebă Fag cu cea mai mare seriozitate: ce credem, l'a cuprins și pe Byron băla de mare?

Nu-mi mai aduc aminte ce i-a respuns Rattler, atâta știu, că am ris cu totii din totă inima și nu me indoesc, că ceea-ce i-a respuns acesta, s'a potrivit, căci Rattler eră un om de spirit.

Ajunș pe »Cacadu« la S. Francisco, am făcut un banchet mare și ne vorbirăm, ca în toți anii să ne adunăm și să serbătorim tot așa amintirea acestor zile. Fag nu eră invitat. Eră un voiajor de pe bord și puteți înțelege, noi acum fiind din nou pe pământ uscat, trebuie să ținem la demnitatea noastră. Inse bătrânul Fag, cum îl numiam pe lângă toate că abia putea să aibă 25 ani, eră în acēșă di pentru noi obiect de ris. Ș-a propus, că va face călătoria până la Sacramento pe jos și în adevăr a și făcut-o. Noi ne-am amusat din sēmēn afară la acest banchet, ne-am îmbrățișat frățește și apoi ne-am despărțit.

Ah, abia au trecut opt ani și acele brațe care atunci s'au îmbrățișat frățește, s'au ridicat amenințător, seu căutau pe sub ascuns să jefuiescă pe ceialți. În anul următor nu am mâncat împreună, pentru că tinărul Barker a jurat, că nu va mânca la o mēsă cu așa oameni bănuți cum eră dl Niebles, care a furat banii prietenului seu Studs, chelner într'un restaurant din Valparaiso.

În anul 1854, după ce am cumpărat câteva acțiuni dela minele din Muggingsville și mi-am pus ochilari, m'am dus să cercetez minele.

Am tras la otelul »Bogaților,« după mēsă am închiriat un cal, am făcut un ocol prin oraș și m'am dus apoi afară să ved minele.

De informator mi s'a dat un individ, mare admirator al jurnaliștilor pe cari i ține drept »un isvor sigur« și de cari omeni găsesc aproape în fiecare orășel din provincie. Informatorul meu își ținea mai presus de toate de datorie ca să-mi spună pe larg despre toate câte șcice. O lungă pracsă îl făcea ca în acelaș timp să și lucreze și să și vorbescă și eră îndemănat ec în aste amēndoue. Acest om imi spusē întrēga istorie a ocnei, adăogând:

— Veți dta, dle, (și se indreptă spre o crepă-

tură de pământ) aur trebuie să iēsă din grōpa asta (și puse o vîrguță cu securea), dar pro-pri-e-ta-rul de mai nainte (el trebuia să rostescă vorba după cum scotea securea din pământ) eră un om neînsemnat (și făcu cu securea o lovitură mai stasnică drept un punct). Eră cam necopt la fire și lăsă ori ce haimanale să se plimbe orin parțela sa.

Ce a dis mai departe, se vede că eră adresat oălăriei sale, pe care o luă din cap și-ș șterse apoi runtea cu o batistă rosie.

Întrebai de numele respectivului proprietar.

— Numele lui eră Fag.

Me dusei la dēnsul spre a-l cercetă. Eră puțin îmbetrăni și mi urii ca până aci. Lucrase cu bărbătie, disē el, și-i merge bineșor. Prinsei simpatie către el și-l protejăm până la un grad ore-care. Ori oțte că l'av protejai din caosă că începuseră a disprețui omeni ca Rattler și Niebles. Dar în sfērșit asta ar se ține de obiect.

Voi știți cum au dat faliment minele »Lupu« și ce îngrozitor am fost noi acționarii sdrucinați. Nu muli după asta înțeleseli, că Rattler, fost acționar principal, a rebuit să se facă chelner în restaurațiunea »J'a orașul Muggingsville« a lui Robin, unde deveni șef chelner și cumcă bătrânul Fag a avut noroc mare, ajunse bogat, de nu șcicia ce să facă cu banii. Toate astea mi le spusē Mixer, care fusese pe acolo să-și aranjeze ore-cari afaceri — și — adaoșe — Fag face curte fetei susnumitului otelier. Prin scrisori și veste înțeleseli mai departe, că bătrânul otelier cāntă a-i însurā pe Nelli cu Fag. Nelli eră o fetiică frumōșă și vieie și gata totdeuna să facă după voia tatălui seu. Credeam că va fi bine pentru Fag să se căpatuiescă, pōte că fiind bărbat însurat, va ajunge și el la ore-care însemnătate.

Me dusei într'o di la Muggingsville să ved cum stau lucrurile.

Mi-a făcut nespūs de bine grogul preparat de Rattler, acest bine dispus, minunat și neîntrecut Rattler, care nainte cu doi ani voia să me facă curtenitorul seu. Începurăm a vorbi despre Nelli și despre bătrânul Fag, mai ales pentru că credeam că acēșă temă îl va supēră. El nu-l putea suferi nici odată pe Fag, și Nelli, spunea el, asemenea n'are ochi să-l vedă. Asta o șcicia pozitiv.

»Iubește pōte Nelli pe altul?«

El se întōrse spre oglindă, care atērnă d'asupra mesei, își neieți pērul; am înțeles pe fudulul.

Am ținut de necesar să fac atent pe Fag, ca să cerceteze în caosă. Avui o lungă convorbire cu el. Se vedea cât de colo, că diavolul este înamorat. Oltă sermanul și-mi promise a fi totdeuna cu inimă deschisă, și-mi ceru ajutorul pentru a descurcă cestiunea. Nelli eră o fată bună și mi se pare că avea un fel de stimă ascunsă către modestul Fag, dar se lāsă a fi amăgită de însușirile superficiale ale lui Rattler, care șcicia să o lingușescă și să-i placă mai mult naturi ei de femeie. Că Nelli eră mai rea ca voi ori ca mine, nu cred!

Toți sūntem inclinați, mai ales la acēșă vērștă, a prețui mai mult însușirile din afară decât pe cele mai profunde. Este mai ușor, mai plăcut și mult mai comod a nu-ți da ostenēla de a cunoșce pe cineva mai în fond, cu deosebire când nici așa nu avem să le incredințăm nimic acestor persoane. La femei este cu atât mai important lucrul acesta, cu cât la dēnsele vine cu mult mai de curēnd în joc simțirea decât la noi și atunci, este lucru cunoscut, perd tot cumpētul, înăbușite fiind de diferite simțiri. Asta ar fi trebuit să o șcice și bietul Fag, decă ar fi fost de ore-care însemnătate. Dar el nu eră. Cu atât mai reu pentru dēnsul.

Eră cu vr'o câteva luni mai târziu, ședeam în biroul meu, când etă că intră la mine bătrânul Fag. Venirea lui ne-a cam surprins. Incepurăm a vorbi ca de obicei, despre întâmplările zilei. Așa fac oamenii când nu au alte mai importante de făcut.

Fag numai după o lungă pauză și multă ocolire începui a vorbi.

»Me duc acasă.«

»Acasă?«

»Da, — adecă vreu să fac o excursiune prin statele din Océnul Atlantic. Am venit la tine, pentru că după cum șci, am puținică avere și am făcut o plenipotență legalisată pentru tine, ca să poți lua asupra-ți afacerile mele. Mai am câteva documente, pe cari ți le-aș incredința cu plăcere. Voești să le primești?«

— »Da — dar Nelli?«

Fața lui Fag luă o expresiune durerôsă. Incercă a suride și prin această silință fața lui se schimonosi într'un mod atât de curios, de nu vădusem încă așa. In fine dîse:

»Nu voi luă-o pe Nelli... adecă...«

Se vedea, că voește să se scuze în sine pentru că s'a exprimat atât de hotărît despre Nelli.

»Adecă cred că este mai bine, să nu o iau.«

»David Fag, dîsei cu o repede severitate, tu rămăi în veci un om neînsemnat.«

Spre mirarea mea, fața lui se însenină.

»Da, dîse el, asta o șci, eu sînt un om neînsemnat. Inse eu totdeuna șciu ce făc. Uite, eu cred,

că Rattler iubește fata întocmai cum o iubesc eu și șciu că ea îl iubește mai mult decăt pe mine, și prin urmare vor fi mai fericiți, de cum ar fi fost cu mine. Inse șci și aceea, că bătrânul Robin me preferă pe mine, pentru că eram mai avut. Și fata face totdeuna după cum voește tatăl ei, și veđi, eu cred că le-am stat în cale, și așa am plecat. Inse, continuă el, când am voit să-l intrerup, de ore-ce imi eră frică că bătrâna va refușă pe Rattler, i-am imprumutat atâția bani, cât să-și potă deschide în Dogatovn o hărărie... Un așa sârguitor brav și activ băiat ca Rattler, ve progresă și ér va ajunge la starea lui da mai nainte, ér altfel, șci, decăt n'ar avé noroc, nu trebuie să fii aspru cu el. Rămăi sănătos!«

Eram cu mult mai indignat pentru purtarea sa față de acest Rattler, decăt să fi putut fi amabil cu el; cu tôte aste, de orece afacerile lui cereau ore-cari ingrigiri, i promisei a le luă asupra-mi. După aceste plecă.

Trecură câteva săptămâni. După ce sosi cel ma apropiat vapor cu poșta, gazetele mai multe dîle se ocupară de o mare nenorocire. In tôte unghiurile țerii cercetară cu zel amănunte despre vaporul care a suferit naufragiu, și acei cari au avut pe cineva pe vapor, se retrăgeau la o parte, și cu o nerăbdare scrutau lista lungă a nenorociților. Citiam și eu numele acelor nefericiți.

Intre dênșii dădui și de numele David Fag

Omul neînsemnat eră acasă.

Ion Russu.

Iubileul societății „Petru Maior.“

Budape-tu 22 decembre v. 1887.

Se petrec în viața omului momente, care prin importanța lor se deosebesc mult de altele. Căci pentru un om nu pôte fi moment mai plăcut, decăt mulțămirea sufletescă, ce o are după o lucrare desfășurată pentru binele obștesc. Dându-și sêmă despre lucrarea sa din trecut, vede, se dumerește pe sine însuși, când se pune în fața viitorului pentru a-ș continuă lucrarea spre țelul dorit.

Cu atât mai mare trebuie să fie mângăierea unui grup de oameni, când se asociază pentru realizarea unei idei nobile și, după curgerea unui timp resbit prin greutateți, veđ, că se apropie de țelul dorit.

Un moment s'a petrecut, — numai unul, dar foarte important în viața societății »Petru Maior.« Plăcut moment a fost pentru junimea română de acum, dar indoit de plăcut pentru junimea ce s'a perëndat în curgerea a 25 de ani la universitatea de aici, când va șci, că ceea-ce ea a întemeiat și susținut, junimea de acum a aniversat.

O serbătore românescă a fost pentru noi, când societatea »Petru Maior« ș-a serbat aniversarea de 25 de ani prin o ședință festivă urmată de un banchet.

Am veđut în aceea sêră pe tinerime în numărul ei impunător și pe o parte din societatea română din Budapesta, pe dnii Alesandru și Eugen de Mocioni, pe domnul și dîmna Ioan cav. de Pușcariu, dnul și dîmna Alesandru Roman, dnul dr. Marienescu cu familia, dl dr. Dumitreanu, dl Poruș, dl Radulescu și mai multe familii române din Steinbruch. Sala dela »Szikszay« avea în sêra aceea aspectul cel mai frumos: eram adunați într'un loc și toți bine dispuși.

Câteva momente de conversație și presidentul societății deschide ședința festivă printr'o cuvântare potrivită cu acest prilej, descriind în liniamente generale istoricul societății din întieul period al ei. Punctele din program au fost bine executate. Aplause vii a obținut declamatorul poeziei »Grui-Sânger« de V. Alecsandri, în persóna dlui drnd jur. G. Dobrin. Dar tot atât au mulțămit și ceialalți pe public, care își manifestă plăcerea prin aplause. A urmat închiderea solemnă a ședinței festive prin dl president, în care a accentuat pe lângă altele, că societatea »P. M.« intenționează să edee în anul viitor un almanach literar cu concursul scriitorilor noștri. »Când intenționăm să-o facem asta — dîce presidentul societății — am dat totdeodată expresiune vie și dorinței nîstre, ca să dăm societății »Petru Maior.« când a pășit în al 2-le period de existență, timbrul renașcerii, ér pentru cei ce ne vor urma aici, impuls, pentru o mai departe lucrare, în direcția ce voim să-o indicăm prin actul nostru de inaugurare.«

Va avé dar de aici înainte, ca viața literară a societății să fie pronunțată, adecă: de a merge înainte și a ține cont de mersul literaturii nîstre.

A urmat partea socială, care a decurs în cea mai deplină voie.

Ar trebui să am péna fiecărui din cei ce a luat parte la acea serată, ca să completez fidel dispoziția generală a publicului: atât erau de veseli oamenii. Momentul cel mai însufletitor a fost când presidentul societății a dat cetire următoarelor telegrame de felicitare: dela dl Maioreșcu: »inchin din depărtare pentru înflorirea societății academice »Petru Maior«, — dela judele regesc D. Gabor: »la festiva 25-a aniversare a societății academice P. M. primiți căldurôsă mea felicitare.« dela »România-Jună« din Viena: »Ve felicităm din inimă, fraților, din incidentul serbării de ađi, ér societății »Petru Maior« i urăm sincer un vivat, crescat, floreat,« dela soc. acad. din Cernăuți: »cele mai sincere gratulări la a 25-a aniversare și un vivat, crescat, floreat pentru viitorul surorii ei,« —

dela tinerimea rom. acad. din Șemniț: »primiti felicitările noastre,« dela tinerimea rom. acad. din Graț: »profităm de ocaziunea iubileului societății »P. M.« de a ve aduce felicitările noastre, dorind societății prosperare și succes. Er o adresă de felicitare a sosit dela presidentul de odinioară a societății »Petru Maior«, dl Iosif Vulcan, care in cuvinte insufletitoare, dorește societății prosperare.

Aceste felicitări au ridicat nimbul serbătorei și au potențiat veselia celor de față. Echoul acestei veselii s'a pronunțat și in toaste. Primul toast l'a ridicat presidentul societății pentru monarchul nostru și întreaga casă domnitore, al doilea, dl Bologa pentru femeia română, al 3-lea, presidentul societății pentru distinsul nostru literat T. Maiorescu, al patrulea, dl Suci pentru »onorațiilor« de față, al 5-lea, pentru dl G. Barițiu, er dl Roman pentru progresul tinerimei. In decursul banchetului au desfătat publicul 2 tineri cu vocea lor plăcută; mai ales tinerul student in filosofie G. Pop a pricinuit momente plăcute cu vocea sa dulce.

Astfel a decurs serbarea a 25-ei aniversări a societății »Petru Maior« spre mulțămirea tuturor. Toți s-au exprimat dorința, ca să se mai dee ședință festivă in curgerea anului școlastic, ca societatea română de aici să mai potă conveni cu tinerimea. In acest gând, ne-am despărțit unul de altul, ducend cu noi impresiune bună, de a ne vedé er adunați.

p. a.

Din viața de București.

(Turmă fără păstor. — Francine Decroza. — Opereta. — Simfonia in alb. — Concertul Grünfeld)

— 21 decembre 1887.

După Teatrul-Dacia, Teatrul-Bulevardului a devenit sala scandalurilor. Se vede că atmosfera Bucureștilor nu pré e prielnică salelor de spectacole. Aci circurile ruineză pe întreprindătorii lor, ca Circul Suhr, séu ard ca ale lui Krembser și Sidoli; teatrele se părăsesc ca Dacia și Orfeu, séu dispar ca sala Bossel al cărei vestibul cu arcade gotice s'a schimbat încă din toamnă intr'un elegant și nesfârșit de lung magazin de cofecțiuni, ori se inchid de poliție ca Teatrul-Bulevardului. Asta n'semnază, că vastu-i basin neputend eși nimenui cu plin in iernă, influințeză asupra afacerilor in sec.

Dar étă faptele: După plecarea lui Coquelin, trupa francesă își reluă șirul reprezentațiunilor tot cu nesuccesul de mai nainte. Dna Alice Reine, cu tot farmecul jocului și cântecului ei, tot nu putea să facă minunile faimósei *ape de aur* a faimosului Andronic, și astiel artiștii fiind neplătiți, musicanții neachitați, lucrurile mergeau reu de tot. Vineri (11 dec) se anunțase »Le Grand Mogol«; dar orchestra se puse in grevă și refusă să acompanieze. Spre neplăcuta surprindere a spectatoriilor, li se spuse că, din această cauză, acompaniamentul va fi ținut la pian. Murmurerele indignate ale publicului cer să vină impresarul. »Nu este impresar! — Directorul trupei. — Nu este director de trupă! — Directorul de scenă. — Nu este director de scenă. — Regisorul. — Nu este regisor!« Renunțand d'a cheia pe susfler, reprezentația urmă ca vai de ea! A doua și inse prefectura inchise acest teatru a cărui trupă nu mai avea nici un fel de cap și eră lăsată — turmă fără păstor — să móră de fómé n' totă libertatea, urmând sfatului furnicăi adresat greerelui:

»Ai cântat? imi pare bine!
Acum jócă decă poți.«

D'altfel nemulțămii — vorbim de spectatori — sperau a se vedé a doua și răsplătiți la Teatrul-Național, unde incepeau reprezentațiunile trupei »parisiane« de opere, adusă de Schürman. Se jucă »La Mascotte,« de sigur ca s'aducă noroc întreprinderii; dar piaza-bună de astă dată s'a desmînțit reputațiunea-i. Să fie cauza că dra Francine Decroza nu pôte fi in condițiunile cerute unei mascote? Adeverul e că, chiar de-ar posedá condiția esențială mascotei — care d'altmintearea n'ar avé d'a face nimic cu scena, — i lipsește condițiunea esențială acestei din urmă, ce n'ar avé nimic d'a face cu darul de piaza-bună: i lipsește gâttelejul de argint ce face pe buzele cântărețe să fie mascote și fără însușirea ce păstrează norocul acestora.

In schimb, forme destul de ademenitoare, infățisare destul de gingase, ochi și zîmbet destul de atrăgătoare, câștigă drei Decroza o devêrată bonbonă, dic cei căror le plac asemeni lucruri dulci — simpatiele celor cari, iubind arta pentru formele plastice ce pôte să ofere, se mulțămesc numai cu aceste însușiri, ce inse nu pot satisfacé de loc pe cei cari plătesc un preț destul de mare, numai ca s'audă musică.

Décă prima cântăreță nu resplătește dar așteptările, înțelegeți cum vor fi ceialați. »Mascota« in general s'a jucat mai slab decăt de artiștii noștri, lucru care s'a recunoscut de toți. Pentru a mai însufleți sala, imediat după actul III, dl Maurice Dupuis se produse, după cum niște afișe suplimentare ne avisase, in repertoriul seu, cântând: »Sacré-Die« și »Derrière l' omnibus« cu multă vervă. Dar acest soi de producții. cu tot succesul obținut, fac din scena națională a unui teatru subvenționat de stat, o scenă de *café-chantant*, ceea ce, fără indoielă, nu e de loc măgulitor pentru noi.

Reprezentațiunile ce urmară: »Josephine vendue par ses soeurs,« jucată luni și mercuri, »Le Coeur et la main,« marți și vineri și »L' Amour mouillé,« sâmbătă, n'au avut un succes mai strălucit. Sala a fost totdeuna aprópe golă și beneficiul societății dramatice, care a făcut ingagiamentul cel mai puțin chibzuit, e deficitul. Merită inse această lecțiune, față cu greutățile ce le impunea lui Coquelin când acesta voia să ia sala Teatrului-Național. Căci așa e la noi: Sântem nu numai indulgenți, dar covârșitor prevenitori când nu trebuie să fim de cât fôrte severi și vice-versa

Nefăcend parte din tagma acestui soi de ómeni, mărturisim din nou a fi in principiu contra operetelor și cu deosebire in Teatrul-Național. Acest gen renviat, decă nu inventat și dus la cea mai naltă și mai jósă espresiune de reposatul Offenbach, continuat cu o deopotrivă sîrguintă dar cu mai puțin succes de o mulțime de amusatori publici, forméză cel mai trist capitol din istoria artei musicale și dá o tristă idee de caracterul actual al civilizațiunei europene.

De aceea împărtășim intocmai vederile lui Félix Clément asupra acestui gen ce compromite arta musicală și-i va aduce negreșit ruina, decă publicul nu va face o reacțiune in contra propriilor sale instincte: »Musica are dorul d'a inobilă tot ceea ce atinge. Cuvintele cele mai nesărate capetă distincțiune; cugețările comune pierd din josnicia lor; sunetele și ritmul dá armonie și chiar decentă mișcărilor corpului, cari, lipsite de acest acompaniament, n'ar mai fi decăt niște contorsiuni neingăduite. Danțul, fără musică nici nu se pôte inchipui, intr'atât ar fi de grosolan. Cum niște daruri așa de minunate sânt câte-odată profanate după plac și transformate sistematically in parodii p'atât de funeste gustului publicului, pe cât de degradătoare pentru acei cari le inventéză și trag profit dintr'ensele? . . .

»Sunt cu totul departe d'a voi să proscriu opera-bulă; acesta e un gen în care spiritul francez poate să-și dea avânt și să ia apucături destul de libere; musica poate să-l secundeze și să ne recreeze prin melodii plăcute, puțin dezvoltate, printr'o instrumentațiune ușoară și picantă, de solemnitatea operei serioase. Dar toate lucrurile au margini peste cari cineva nu poate să pășescă, fără a smulge însă-și acestor lucruri gustul și farmecul lor.«

***

Când vorbești de iernă, iernă la ușe: etă cum am pute schimbă vechia dicțione: vorbești de lup și lupul la ușe. Zăpada ș-a lătit pretutindeni »simfonia-i în alb.« formând preludiul concertelor pianistului Alfred Grünfeld, ce a avut loc luni și vineri în sala Ateneului. Primul concert, la care am asistat, a fost o adevărată serbătoare musicală: Beethoven, Brahms, Schubert, Schumann, Chopin și Rubinstein, au fost interpretați cum nu ne-a fost dat încă s'auzim la noi. Netăgăduit, pianistul Curților din Viena și Berlin e un virtuos în totă puterea cuvântului, pe care trebuie să-l auzi spre a-ți pute da semn de perfecția la care poate fi dusă execuția la pian: acest instrument devenit atât de banal și să-ți poți lămuri cum a fost cu putință, ca un singur om, producându-se pe un singur instrument, să ne țină aproape fără intrerupere, peste două ceasuri, sub un farmec deosebit.

O dovadă despre puterea acestui farmec e următoarea. Artistul încheindu-și programul în aplauzele frenetice ale publicului, acesta se grăbi de plecare, din cauza frigului ce domnia în sală, tot aclamând înse pe artist, care, drept mulțămită, se aședă erăș la pian. Toți steteră locului, în picioare, care unde apucase s'ajungă. Și în mijlocul celei mai adânci tăceri, și a celei mai religioase atențiuni, artistul execută o admirabilă transcripțiune a lui »Faust« de Gounod. Și îndelung remaserăm astfel, până când artistul dete acordul final, care fu acompaniat de totă exploziunea unui entusiasm nedescris. »Nu totul e încă mort în noi. — ne-am dis impresionați de această seenă. — decă musica ne-a putut încă țintui locului cu atâta putere!«

Reversul medaliei e, că nu mulți se aflau aci în sera aceea.

A. C. Șor.

Măriora.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 617. —

Măriora a mers la fântână, s'aducă apă. Veselă a plecat, cântând ș-a umplut olul și astfel se rentorce cătră casă, unde-o așteptă părinții osteniți de lucru.

Florile din cale i surid cu drag, paserile i cântă drăgălaș; dar ea nu vede florile, nu ascultă paserile, ci trece înainte; s'ajungă cât mai curând acasă.

Ea simte o bucurie mai mare, are o plăcere naltă: d'a pute face părinților sei un serviciu.

Bonbone.

Moda.

— Care va să dică, te-ai insurat! Cum e femeia ta: blondă, brunetă ori negră?

— Aternă de-acolo, că ce fel de toaletă imbracă.

*

Doi inși se întelnesc pe stradă:

— De mult nu te-am văđut. Ce mai faci?

— Datorii. Adio!

*

Stan: Saveto, ce face domnișora, când stăpânul meu i trimite buchet?

Saveta: Caută decă nu este 'n el vr'un brățar.

*

— Am audit că te-ai logodit. E frumoasă?

— Unica fată.

*

Chelnerul (căutând pe cel ce comandase:) Un vițel!

Óspele: Aice-s!

*

— Stai măi!

— Nu pot. Grăbesc.

— Brunetă seu blondină?

Reuniunea femeilor române din Arad.

— Incheiere. —

Arad, 3 ianuarie 1888 st. n.

La comunicatul dnei Petronela Cornea n. Misiciu apărut în nr. 51 din 1-ma ianuarie 1888 (20-le decembrie 1887) al stimabilului jurnal »Familia« sub intitulatura »Reuniunea femeilor române din Arad și provincie.« nu voesc a intra în discuțiunea argumentărilor neintemeiate ale dsale. — fiind că inse dsa declară de mistificațiune, neadevăr și falsificare constatatarea acelu fapt complinit cumcă dsa în ședința comitetului nostru din 2 aprilie 1887 st. n. a votat și acceptat »suplimentul statutelor« în unanimitate cu ceilalți membrii prezenți, — me afliu constrinsă în interesul adevărului și demnității cauzei a sustine și mai departe adevărul acelu fapt, documentat și prin declarațiunea respectire atestarea celoralți membrii prezenți de comitet publicată în nr. 50 al »Familiei«, — observând, că »suplimentul« precum la timpul seu și »statutele« nu s'a subscris și nici n'a avut lipsă a fi subscrise de cătră membrii comitetului, ci numai de cătră birou, adecă de cătră presidenta și secretarul comitetului, de unde urmază de sine, că reflesiunea dsale la acesta impregiurare n'are nici o valoare.

Declar deodată, că în acesta cauză discuțiunea jurnalistică din partea mea față de dna Petronela Cornea n. Misiciu o privesc de incheiată, cu atâta mai vartos, că precum votul dsale aprobativ seu negativ, așa nici corespondințele dsale jurnalistice nu altereză intru nimic validitatea și legalitatea »suplimentului« atacat de dsa, prin carele autoritatea bisericăscă a dat îndreptățire »reuniunii« spre promovarea și administrarea unui scop confesional, care este dreptul exclusiv al bisericii autonome, și care fără invoiela acesteia nu se poate eseriă de nimene afară din sinul bisericii.

Ve rog dle Redactore să binevoiți a da loc acestor șire în prețuitul jurnal al dvostre și să primiți din parte-mi esprimarea deosebitei mele stime.

Hermina P. Desseanu
presidenta interimală a reuniunii
femeilor române din Arad și provincie.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știri literare și artistice. Dl dr. Victor Babeș, eminentul profesor al facultății de medicină din București, a obținut premiul de Montyon al Academiei de științe din Paris. — Regina României a publicat erăș o lucrare în limba germană, a tradus scrierea lui Piêtre Lotis intitulată: »Pescarii din Islanda.« — Dl A. Odobescu a scos în broșură cuvânt

tarea ce dănsul a ținut la Academia Română în privința repositului Petre Ispirescu. — *Dl Em. Bacaloglu*, profesor la universitatea din București și membru al Academiei Române, a dat la lumină a doua ediție a scrierii sale: »Elemente de fizică». — *Episcopul Melchisedec* va fi trimis de Academia Română în misiune științifică la Varșovia, ca să studieze niște documente relative la istoria României. — *Dl M. Călugăreanu* a dăruit Academiei Române mai multe opere de mare valoare.

Iubileul „Gazetei.” Din incidentul iubileului de 50 de ani al »Gazetei Transilvaniei» s'a constituit în Brașov un comitet pentru arangiarea acestei serbări în seara de 31 decembrie 1887 și în ziua de 1 ianuarie 1888 st. v. Cei ce doresc să ia parte la această serbare, au să înștiințeze pe presidentul comitetului arangiator, dl Vasile Voina, până la 26 decembrie st. v. Cu durere vedem, că și această serbare culturală română a stărnit nedumeriri într'un diar din Cluș; dar acele nu vor împedea pe nimeni să-și aducă tributul bucuriei și al stimei. Serbarea acestui iubileu, precum o spune și »Tribuna.» nu este o cestiune de partid, ci un eveniment în viața noastră națională, o faptă literară, cu care toți Românii au cuvinte de a se mândri!

Revista Nouă. pe care o anunțăm și noi, a apărut la București în săptămâna trecută. Directorul ei este dl B. P. Hașdău, care ne spune în »cuvântul înainte», că »Revista nouă» nu va fi socialistă, nici zolaistă, nici gongoristă. Încât putem judeca după cuprinsul primei broșuri, ea va aparține școlii realiste, care se răspândește din ce în ce mai mult în literaturile, teatrele și artele națiunilor moderne. Ca redactori sunt semnalati dnii Barbu Ștefănescu (Dela Vrancea,) Al. Vlahuță și Victor Bilciurescu, cei dintâi cunoscuți și din colonele foii noastre. În broșura această dl Dela Vrancea a scris o novelă (Hagi-Tudose,) dl Vlahuță o poezie (Iertare) pe care o reproducem în nr. de acum a foii noastre, dl Ionescu-Gion are un studiu istoric asupra Fanarioților, regretatul Ispirescu ne povestește un basm frumos (Sarea în bucate), dădă cel din urmă ce a scris; mai găsim o poezie (Plăns de clopot) de dl Bilciurescu. Textul începe cu biografia lui Asaki și încheie cu o cronică teatrală de dl D. D. Racovița. Sunt și două ilustrațiuni: portretul lui Asaki de Georgescu și o Nimfă de Mirea. Mai însemnăm, că edițiunea este foarte elegantă, chiar de luc. Salutăm cu bucurie această revistă, merită a răspândi gustul lecturii românești și prin saloanele din România, unde totul e franțozesc. Ea apare odată pe lună, costul de abonament pe an pentru România e 20 lei.

Dicționar. În curând va apărea la București un dicționar ebreo-cald-român, lucrat de dl B. Sufrin.

Colecțiunea Theochar Alexi. Sub titlul acesta a început să apară în tipografia Alexi din Brașov următoarele serieri beletristice ale dlui Theochar Alexi: »Babeta» roman original, »Strada Carmen Sylva» roman original, »Domnul de Ghiavabazi mărița sa» novelă, »Tatăl ucigaș» roman, »Ciocoi» roman istoric, urmare la »Tatăl ucigaș», »11 februarie» roman istoric, urmare la »Ciocoi» și încheiere la »Tatăl ucigaș.» Publicațiunea se face în broșure. Abonamente nu se primesc. Fiecare broșură se va plăti la aducerea ei. Prețul unei broșuri 12 cr. sau 30 de bani.

Tese de licență. Contractul de societate în dreptul roman și român, de dl Dum. N. Dianu și »Proprietatea în genral» de Victor Popescu; au apărut la București.

Diaristic. *Gazeta Transilvaniei* delă anul nou se va tipări în propria tipografie — *Poșta Română* se numi un diar nou, care va apărea la Brașov, de doue

ori pe săptămână, sub redacțiunea dlui Theochar Alexi, ocupându-se de politică, de finanțe și de literatură. — *Domnia Poporului*, un nou diar politic, a apărut la Ploiești, sub redacțiunea dlui N. C. Savulean. — *Gazeta Săteanului* din R-Sărat se găsește pusă înaintea întrebării: decă delă 5 februarie 1888 va mai apărea sau nu? Spune că cu actualul număr de abonați este peste puțină d'a o duce mai departe și face apel la publicul român să caute a sprigini mai mult decât până acum această revistă, căci altfel revista nu va mai putea apărea. — *Desrobirea*, diar săptămânal, anunțat mai de mult și de noi, a apărut la București, ca organ al partidei muncitorilor: diarul este redactat de un comitet, al cărui delegat este dl A. Bacalbașa. — *Dunărea-de-jos*, diar politic, a reapărut la Galați. — *Lumina* este titlul unui nou diar, care apare odată pe săptămână în București; are în vedere propășirea elementului israelit din țară. — *Romaniții*, un alt diar politic, a apărut la Caracal. — *Dorința Brăilei*, sub acest titlu a eșit la lumină diarele trecute în orașul cu acelaș nume, un diar de săptămână. — *Dorința Meseriașului* apare la Craiova. — *Cel mai vechiu diar în Ungaria* este »Pressburger Zeitung», care în 1 ianuarie a început anul al 125-le; din incidentul acesta, numitul diar a scos un număr festiv, totodată a reproduș în cincografie și nrl apărut înainte cu 125 ani. — *Tribuna*, după cum aflăm tocmai în momentul acesta, are un nou proces de presă: acesta i s'a intentat de către dl Iosif Crișan, avocat în Abrud. — *Dorobanțul Mehedințului* e numele unui nou diar care a apărut la T. Severin. — *Dunărea de jos* a reapărut în Galați.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale. *Dl Dumitrescu* va da un cvartet la București spre a veni în ajutorul poetului Eminescu. — *Dra Teodorini* a serbat de curând la Lisabona un adevărat triumf la teatrul San-Carlo, în rolul »Giocondei»; la sfârșitul actului al patrulea artista fu chemată de deșce ori înaintea publicului. — *Dl I. D. Ionescu* va da în curând o reprezentațiune estraordinară la Galați, în beneficiul poetului Eminescu. — *Și la Iași* se va da în curând un concert în folosul poetului Eminescu; cu asta ocaziune se va cânta un imn din 1837. — *Dl Bogdan* a format o trupă cu care a început să dea reprezentațiuni în sala Dacia din Roman. — *Teatrul Teodorini* din Craiova s'a inaugurat în ziua de Crăciun.

Teatrul Național din București. Joi la 2 ore după amieză, la Teatrul Național s'a dat »Fata Aerului.» reprezentațiune estraordinară dată din ordinul reginei elevilor și elevelor școlilor publice și particulare. La intrarea în logia regală a Maiestăței Sale, elevele Asilului Elena-Domna au intonat imnul de primire, ér artistul Gr. A. Manolescu a șis o poezie »la aniversarea nașcerii M. S. regina României» pe care cu aplause a șalutat-o gingașul seu public. Sala teatrului, serie »Românul» presintă un aspect admirabil și indiușător. Dumineca trecută s'a jucat tragedia »Pigmalion» de Bengescu.

Seratele literare și musicale din Lugos. În seratele din urmă dșorele Ștefani și Nedelcu eșecutară piesa »March Militair» de Székács; apoi se jucă comedia »Un tigru bengalic» în care eșcelară dșorele Cosgaria, Ianculescu și dnii dr. Petrovici, Tuculia. În alta sêra dșorele Cosgaria și Ianculescu interpretară piesa »Dichter und Bauer» de Soupé; dl Coriolan Bredicean continuă cetirea noșlei sale »Pêtra credinței»; dșora Elena Radulescu a încântat auditorul cu »Nôptea nașcerii lui Cristos» de N. N.; dl Simeon

Popet ceti o poveste proprie și 'n sfârșit dșorele Barbu și Florescu escelară cu duetul »Tripole, trapole,« de Vincenzo de Maglio. Publicul totdeuna s'a depărtat cu impresiunea cea mai bună, dorind continuarea acestor serate cari renvie viața socială cam lăngădită de câțiva ani încôce.

Concert in Dobra. Tinerii diletanți din Dobra vor da acolo la 7 ianuarie st. n. un concert, in sala otelului »La husar« cu programul următor: 1. »Cavatina« din opera »Kunok« de Weber, esecutat de cvartetul instrumental. 2. »La Paloma« și »Medele ruck« de Weiss, duet pentru flaută și violină. 3. »Diua a apus« de A. Pfeil, esecutat de cvartetul vocal. 4. »Adagio« de Beethoven, esecutat de cvartetul instrumental; 5. Fantasie »Espagnola« in timp de wals de E. M. solo pentru violină; 6. »Andante« de Beethoven, esecutat de cvartetul instrumental; 7. »Nor de vijelie« pe Cavadia, solo de bariton; 8. »Doi ochi« de Gr. Ventura, duet pentru flaută și violină; 9. »Bucurii nevinovate« de Spohn, esecutat de cvartetul vocal; 10. »Hora Sinaiei« de Gr. Ventura, esecutat de cvartetul instrumental. Venitul curat este destinat pentru biblioteca școlară. Comitetul arangiator se compune din dnii: Kallay F., A. Lesnican, Ios. Morariu, N. Herbaiu.

Corul micst din Orăștie va arangia sâmbătă la 7 ianuarie st. n. 1888 in sala otelului »Contele Stefan Széchenyi« un concert in favorul fondului seu cu următorul program: 1. »Retour victorieux,« cor micst de H. Biachi. 2. »Marșul cununiei (Hochzeitsmarsch), arangiat pentru piano in 4 mâni de F. Mendelssohn Bartholdi. 3. »Fântână cu trei isvóre,« cor micst de G. Dima. 4. »Plecarea paserilor,« duet cu acompaniare de piano de F. Mendelssohn. trad. de St. Rașian. 5. »Cântec final,« cor micst de R. Kreitzer. 6. »Nor de vijelie,« romantă pentru o voce cu acompaniare de piano de V. Humpel. 7. »Hai in horă de-a jucă,« cor micst de G. Dima. După concert petrecere cu joc

Concert la Poiana. Corpul invțătoresc dela școla elementară din Poiana, va arangia o producțiune declamatorică-musicală impreunată cu joc, la 27 decembrie 1887 st. v. in favorul bibliotecii școlare. Se va esecută următorul program: 1. »Hai in horă, de-a jucă,« cor de G. Dima. 2. Din »Povestea vorbi,« declamațiuni. 3. Din »Gălcéva ințeleptului cu lumea,« dialog. 4. »Uite mamă colo 'n sat,« cor. 5. »Vivandiera,« (scenetă).

Coquelin și Vanderbilt. Americanul Vanderbilt, cunoscut pentru mulțimea cea mare a miliónelor sale, călătorește prin Europa. Actualmente iachtul seu, care este o minune maritimă, se află in fața Constantinopolului și anume, după cum se cuvine unui om atât de bogat, la cornul de aur. Vanderbilt locuește cu familia sa pe corabie și aci a invitat intr'una din zile și pe Coquelin, artistul frances, care atunci se află la Constantinopole. Coquelin a citit inaintea unui parter, care se compunea numai din dl și dna Vanderbilt, trei dintre monológele sale cele mai fascinătoare. Onorariul l'a fiesat însuși dl Vanderbilt, in prezența dlui Coquelin, prin cuvintele următoare: »Prin arta dtale ne-ai făcut de 6 ori să plângem, cred că pentru fiecare moment de acest fel nu este mult 100 de dolari. Dar ne-ai făcut și de 12 ori să ridem, și acéstă, in vremurile critice in cari trăim, nu va fi pr scump plătit cu câte 200 de dolari.« Decă s'ar face acum o notă după obiceiul comercial, s'ar dice: Notă pentru satisfacerea gustului artistic al dlui Vanderbilt (la ordinul dlui Coquelin): 6 lacrimi a 100 dolari 600 dol. 12 sgudui de pântece a 200 dol Suma 3000 dol.

Revistă teatrală esternă. Carlotta Brianzi, o

balerină din Milan, care in véra trecută a jucat in Petersburg, a primit la Crăciun dela țarul un brățar in preț de 15,000 franci. — Sarah Bernhardt a devenit sócră; fiul ei, Maurițiu, in săptămána trecută s'a insurat cu principesa Teresia Jablonovska; dēnsa a dăruiit noiei sale un juvaer in preț de 60,000 fr.

CE E NOU?

Șcri personale. Pr. Ssa episcopul Ioan Popasu a serbat in duminéca trecută, adéca la 1 ianuarie n. a optdecea și a nașcerii sale; cu acéstă ocașiune, scrie »Fóia diecesană,« după oficiarea solemnă a serVICIULUI divin de mulțamită in catedrală, corporațiunile bisericēsi din centru impreună cu corpul profesoral dela institutele teologic și pedagogic, precum și alți onorațiuni din Caransebeș, cărora din întēmplare le-a vinit la cunoșcintă acéstă și aniversală, ș-au esprimat felicitările lor pré demnului arhieréu. — Regina Elisabeta a României in săptămána trecută ș-a serbat a 44-a aniversare a nașcerii sale. — Principesa Elena Cuza, impreună cu fiul seu Alesandru, părăsind România, s'a oprit vr'o doue zile in Viena: de aci a plecat la Roma. — Dl Ioan Suciu, candidat de avocat, a fost promovat de cătră universitatea din Budapesta la gradul de doctor in drept. Dl inginer Beleş, inspector dela ministerul agriculturii din România, a sosit la Iași pentru a hotări locul unde are a se ridica localul pentru esposițiunea de vinuri. — Dl Romulus Preșa, practicant la tribunalul din Alba-Iulia, a fost numit vice-notar la judecătoria cercuală din Aiud. — Dl dr. Damitru Ciuta a deschis cancelarie advocațională in Bistrița.

Hymen. Dl Eugen Bian și dșóra Ludovica Moga Iulian se vor cununa la 1 ianuarie in Frata. — Dl Teodor Stanca, absolvent al teologiei din diecesa Oradea-mare, s'a logodit cu dșóra Iuliana Christian, fiica parocului Ion Christian din Poceiu.

Concurență in frumusețe. In aceste zile in Brussela s'a statorit arangiarea unui bal, care va fi impreunat cu alegerea celor mai frumoșe dame, cari vor luá parte la acel bal. Fiecare cavaler la intrare va primi un bilet, pe care va scrie numele acesteia, căreia i dá preferință. Dintre tóte grațiósele ființe, al căror nume va figurá pe biletele diferiților cavaleri, un juriu constătător din 5 membri, va alege doue esemplare de cea mai completă frumuseță. Cel dintei premiu numit »Grand prix de Brussela« se va conferi acelei dame, care va escelá prin simetria trásurilor feței in special: al doile premiu numit »Premiu de Paris.« se va conferi acelei dame, care incântă pe privitori prin grațiile sale. Damele distinse vor primi ca amintire portretele lor, esecutate de cei mai buni pictori, ér juriul va primi un mic memoriu de valóre artistică.

Un traducător regesc. Se scie că regele Portugaliei este un bun traducător. Maiestatea sa, care a tradus pe Goethe, pe Shakespeare și pe cei mai mulți clasici francesi, se intereséză și de literatura modernă. Deunăđi i venise ideia să traducă in limba portugeză și una din scrierile lui Zola: »La terre,« dar inainte de a se pune pe lucru, citiá in presă că traducțiunile multor scrieri ale lui Zola au fost conșicate din partea guvernului. Spre a nu munci in zădar, regele Dom Luiz adresá miniștrilor sei intrebarea, decă vor lăsá să trecá o traducțiune a »La terre« de Emil Zola? Se ințelege, fără să numescă p'acela, care avea intențiune d'a face acea traducțiune. Miniștrii cerea Maiestății Sale timpul necesar d'a citi cartea și d'a cugetá despre admisibilitatea ei, După câteva zile declará in unanimitate, că n'ar fi

cuvânt ca Portughezii să cunoscă acea scriere în limba lor. În urma acestei hotărâri, regele aruncă la o parte începutul traducţiunii şi se reapucă de traducţiunea lui Goethe şi lui Shakespeare.

Neorolôge. *Aglaia Macovei, nasc. Piotrovski,* soţia dlui Averchiu Macovei preot de ajutor în Badeuţi, Bucovina, a încetat din viaţă la 18/30 decembrie, în etate de 21 ani — *Petru Cicerone Curtuţ,* fiul dlui avocat Moise Curtuţ din Arad, student în drept în Budapesta, a încetat din viaţă la 26/14 decembrie a. c. în etate de 19 ani.

Călimdarul săptămânii.

Diua sept.	Călimdarul vechiu	Călimd nou
Duminică	după nasc. lui Ch. Ev. dela Matei c. 2, gl. 5, a 9 inv.	
Duminică	27 † St. Stefan	8 Eberhard
Luni	28 20 mii da mucenici	9 Iulian
Marti	29 Pruncii ucisi	10 Pavel sfint.
Mercuri	30 Mart. Anisia	11 Honoriu
Joi	31 Cuv. Melania	12 Beinhold
Vineri	1 † <i>Taier. imp. şi st. V.</i>	13 Ilariu
Sâmbătă	2 Par. Silvestru	14 Felix

Anul 1887 se incheie

cu numărul acesta. Rugăm pe abonații noștri să-și renouiească de timpuriu abonamentele: er aceia cari încă nu ni-au trimis prețul foii nici pentru trecut, binevoiescă a-l refui, plătind și pe viitor înainte, căci numai astfel suntem în stare a susține foia noastră.

Dacă toți abonații noștri ar plăti regulat înainte, am pute să dăm în fiecare săptămână câte două câte 2-3 ilustrațiuni, căci numărul abonaților e îndestulitor, dar fiind că foarte mulți plătesc neregulat, suntem siliți a reduce cheltăile la minimul posibil.

Spre a curmă dar în viitor această neregularitate, rugăm pe toți aceia cari vor să ne onoreze cu spriginul lor, să-și plătescă abonamentele regulat înainte: er aceia cari nu pot séu nu au obiceiul d'a plăti la timpul seu, binevoiescă a ne înștiința, ca să-i ștergem din registrul abonaților, căci asemenea »abonați« numai ne incurcă socotelile.

Abonații din România pot să trimită abonamentul în bilete ipotecare și în marce postale.

Favoruri pentru abonați. Abonații noștri își pot comanda la noi următoarele scrieri de Iosif Vulcan, cu prețuri foarte reduse: »Ranele Națiunii.« roman în 3 tomuri, în loc de 3 fl., cu 1 fl.; »Novele.« tomul III, în loc de 1 fl., cu 50 cr.; »Mirésă pentru mirésă,« comedie în 3 acte, în loc de 1 fl., cu 25 cr.; »Lira mea« poesii nouă, edițiune populară, în loc de 1 fl., cu 60 cr.; »Dela sate« novele și schițe, în loc de 70 cr., cu 40 cr.; »De unde nu este rentôrcere,« roman de Adrien Gabrielly, tradus de Tit Bud, în loc de 1 fl., cu 25 cr. Tôte aceste scrieri, 8 tomuri, comandate de odată, costă 2 fl.

Asemene se oferă și portretul dlui Ioan Brătian, în loc de 1 fl., cu 25 cr.; portretul reginei României în costum național, în edițiune de lues 25 cr., în edițiune populară 10 cr.

Ca dar pentru dame recomandăm »Lira mea,« poesii nouă de Iosif Vulcan, un volum, 15 côle, edițiune de lues 3 fl.

Din scrierile: *Sclavul Amozului, Poesii, Pantheonul Român, Tanda-Manda, Cavalerii Noptii* nu mai avem nici un esemplar.

Ghicitoare de șac.

De Elena dr. I. Mețian.

	din	de	ó	se					
	-meni	-ra	t-a	mi					
	cum	-tre	vin	pe					
ce	se	de	-prin	ri	pe	lu	se	-țire	-le
-nia	-muri	lu	ca	pe	cu	și	de	-ra	des
-cru,	or	-ti	vre	de	-me	infió	-nea	gó	sim
prie	si'a	-ni	stă	me	-mas	d'a	-dite	-gus	car
	re-	-bósa	-mi	-tul					
	ba	-pána.	táta	-te					
	scâr	veș	pe	ini					
	se	gro	duș	zim					
	ađi	mă	ajun	și	-ză	ér			
	se	ris	fie	-bire,	chiar	ér			
ér	-ni-a,	și	și	-duri	so	-vie,	cerea		
casni	nóp	gân	ér	perí	ță	necu	-seș		
cu	-geri,	și	-né	au	-seș	plă	d'a		
-ze	-ciá	-tea	fa	-tru	-rate	-ce;	sfer		
plân	-prin	đimi	unul	-ce.	-tul	-tátea	ciósa		
tili	fra	se	al	-ce	pen	se	ér		
den	ér	nita	pe	-ua	vae	-din	a		
bra	so	sma	-te,	ere	a	in	-teme		
pe	-ra	a	sóre	đi	și	lu	-mari	-pune,	zac
ei	*Ér	țe	-ra	-me	-le	ér	ce	astă	blás

Se pôte deslegá după promenada calului.

Terminul de deslegere e 19 ianuarie. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel în Oradea-mare.